

ПЪТЕКА

СЕДМИЧЕНЬ ВЕСТНИКЪ ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ

ГОДИНА
IV

ГОДИШЕНЬ АБОНАМЕНТЪ 60 лв.
ЗА ПОЛОВИНЪ ГОДИНА 30 лв.
ЗА ЧУЖБИНА 80 лв.

ОТДЪЛЕНЪ БРОЙ 2 лв.

Одобрень и препоръчанъ отъ Министерство на Народното
Просвещение съ № 19263 отъ 16 юни 1933 г.

РЕДАКТОРЪ: ПЕТКО СТОЯНОВЪ

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ
ЦАРИЦА ИОАННА № 18

Пош. чекова сметка № 1328

БРОЙ
26

Али Ходжа и невърниятъ пазител

(Приказка отъ хилядо и една нощ)

Имаше въ Багдатъ единъ охоленъ търговецъ на име Али Ходжа. Той намисли да отиде на поклонение и даде подъ наемъ къщата си, продаде покъщнината си, люкяна и стоките си, като запази само нѣкъя платове които се надѣваше да продаде износно въ Мека. Преди да тръгне той отдѣли потрѣбните за пътуването пари — останаха му още хиляда жълтици и той намисли да ги вложи нѣкѫде. И той купи едно доста голѣмо гърне тури паритетъ въ него, допълни го съ маслини, затвори го грижливо и го занесе у единъ свой приятелъ — търговецъ.

— Братко, каза му той, вървамъ че знаешъ че азъ ще отида на поклонение. Моля те да имашъ добрината да се грижишъ за това гърне маслини, докато се върна.

Търговецъ му отговори любезно:

— Ето ключа отъ моя складъ, занеси съмъ гърнето, сложи го дето искашъ и бѫди сигуренъ, че ще го намѣришъ непокътнато.

Малко следъ това, Али Ходжа тръгна съ керванъ за Мека. Той носеше свѣтата Кааба и следъ като изпълни всичките обреди на поклонението, остана му само да изложи платовете, които искаше да продаде.

Двама търговци минаха, видѣха ги и се спрѣха да ги разгледатъ, макаръ, че нѣмаха нужда отъ тѣхъ. Като си тръгаха, единиятъ отъ тѣхъ каза на другаря си:

— Ако този приятелъ знаешъ, колко ще спечели отъ тия стоки въ Египетъ, а не да ги продаде тукъ, дето сѫ толкова евтини.

Шомъ чу тия думи, Али Ходжа сви стоките и, вмѣсто да се върне въ Багдатъ, тръгна за Каиро.

Той не се разкая, че е отишъл въ този градъ, защото за кѫсъ време продаде стоките съ печалба, която надмина всичките му надежди.

Той накупи други работи съ намѣрение да се върне презъ Дамаскъ, и докато чакаше тръгването на кервана, не се задоволи само да разгледа Каиро, но отиде да види и Пирамидите.

Въ Дамаскъ се забави дълго време: възхити се отъ изобилната му вода, отъ хубостта на градините и отъ великолепието на паметниците му. Но той не забрави, че е отъ Багдатъ, най-после се реши да тръгне и пристигна въ Аленъ, дето престоя дълго време. Отъ тамъ, следъ като премина Ефратъ, той се опѫти къмъ Мосулъ, съ намѣрение да съкрати пътя, слизайки по Тигъръ.

Но въ Мосулъ приятели го убѣдиха да не оставя компанията имъ до Аспаханъ, а отъ тамъ го завлѣкоха въ индийските градове. По този начинъ пътуването му се продължи. Бѣха минали близо седемъ години отъ какъ бѣше тръгналъ и той реши най-после да се върне право въ Багдатъ.

Сѫщата вечеръ, когато Али Ходжа тръгваше за Багдатъ, търговецъ, у когото той оставилъ парите си, вечеряше съ семейството си. Заговориха за маслини и на едно отъ депата се придоха.

— Заговорихме за маслини, каза баща, та се сѣтихъ, че Али Ходжа ми оставилъ гърне съ маслини на тръгване за Мека, преди седемъ години.

Но кѫде е сега Али Ходжа?

Сигурно е умрълъ, защото не сме чули да се говори за него. Значи, можемъ да издадемъ маслините, ако сѫ още хубави.

— Може, отвѣтра жената, това което, мислischъ да направишъ заслужава упрѣкъ. Знаешъ, че нѣма нищо по-свято отъ нѣщо останено за пазене. Ти казвашъ, че Али Ходжа е отишълъ въ Мека преди седемъ години. Но или не си чулъ да е умрълъ? Той може да се върне всѣки мигъ и азъ предчувствуваамъ, че така ще стане. Какъвъ срамъ ще бѫде,

ЕМИЛИО САЛГАРИ

ДАМАСКИЯ ТЪЛЪВЪ

ако той дойде да поискашъ гърнето си, а ти не можешъ да му върнешъ такова, каквото ти го е оставилъ!

Но мѫжътъ не послуша умнитъ и съвети, стана и излѣзе.

Като отиде въ склада, той отвори гърнето и видѣ, че маслините сѫ съвсемъ изгнили. Той ги изсипа на една чиния. О, чудо! нѣколько жълтици се търколяха между развалините маслини. Тогава той погледна въ гърнето и видѣ, че тѣ до долу е пълно съ жълтици. Алчността му го караше да си присвой жълтиците, съвестта не му позволяваше да стори това; той се поколеба, но най-после оставилъ всичко на мѣстото и се върна у дома.

— Жено, каза той, бѫди доволна; отворихъ гърнето на Али Ходжа и веднага го затворихъ. Ако нашиятъ приятелъ се върне и го поискашъ, нѣма нищо да забележи.

— По-добре щѣше да бѫде, да не бѣше то пипалъ, отговори жената. Да даде Богъ нищо лошо да не излѣзе отъ това.

Търговецъ не бѣше искренъ; той цѣла нощ мисли какъ да си присвой жълтиците безъ да се изложи на нѣкаква опасностъ.

На другия денъ, още въ зори, отиде въ склада, хвърли изгнилите маслини, взе жълтиците и ги скри, а гърнето напълни съ прѣсни маслини и го оставилъ на сѫщото мѣсто.

Месецъ следъ това Али Ходжа се върна въ Багдатъ. Той отиде при приятеля си и му поискашъ гърнето си, като се извини, че много се е забавилъ.

— Нѣма защо да се извинявашъ, каза търговецъ, гърнето никакъ не ми пречеше. Ето ключа на склада, или си го вземи, то е тамъ, дето си го оставилъ.

Али Ходжа взе гърнето и като си отиде у дома го изпразни. Какво бѣше смайването му, когато видѣ, че въ него нѣма нито една жълтица!

— Възможно ли е, извика той, този човѣкъ, когото сѫмъ за приятель, да извѣрши такова вѣроломство!

Силно разтревоженъ, той се върна у търговеца.

— Приятелю, каза му той, не се чуди, ако веднага се връщашъ за приятель, да извѣрши такова вѣроломство!

тѣхъ за търговията си. Ако е така, тѣ сѫ на твоето разположение;

Само те моля да ми дадешъ една разписка, пъкъ ще ми ги върнешъ, когато ти е удобно. Търговецъ, който бѣше обмислилъ вѣчните отговори си, веднага отвѣрна:

— Драги Али Ходжа, не ти ли дадохъ ключа отъ склада, когато дойде съ гърнето си? Не го ли остави ти самичъкъ на сѫщото мѣсто и въ сѫщото състояние? Ако е имало въ него жълтици, тѣ щѣха да си бѫдатъ тамъ. Ти ми каза, че въ него има маслини, азъ повѣрвахъ, друго нищо не знамъ.

Али Ходжа се помѣчи да убѣди приятеля си съ добро.

— Не обичамъ да се сѫдя, му каза той и ще ми бѫде много мѫжно, ако трѣбва да прибѣгна до крайностъ, която нѣма да ти направи честь. Помисли, че търговци, като тебе, трѣбва да се откажатъ отъ всѣкакъвъ интересъ, за да запазятъ доброто си име. Вървай, че ще бѫда отчаянъ, ако твойта упоритостъ ме накара да прибѣгна къмъ правосѫдието!

— Ама какъ така, отговори търговецъ; ти признавашъ, че си оставилъ у мене едно гърне съ маслини, дойде и се го взе, а сега идешъ да ми искашъ хиляда жълтици! Каза ли ми ти, че въ гърнето има жълтици? Азъ не знамъ дали въ гърнето е имало маслини и се чудя, че не ми искашъ сега бисери или диаманти.

— Ти ще си навлѣчешъ голѣмъ срамъ, каза Али Ходжа. Шомъ си толкова лошъ, ще те дамъ въ сѫдъ и ще видимъ тогава ще имашъ ли смѣлостъ да престъпишъ божия законъ.

Когато работата отиде въ сѫда, кадия попита Али Ходжа, дали има свидѣтели. Той отговори, че не бѣше помислилъ за свидѣтели, вѣрвайки че търговецъ е честенъ човѣкъ и вѣренъ приятель.

За да се защити, търговецъ направи сѫдътъ възражения, които бѣше направилъ и на Али Ходжа, и заяви, че е готовъ да се застъпне, че не знае нищо за хилядата жълтици.

Кадията му предложи клетва и го оправда!

Жестоко обиденъ, Али Ходжа реши да отнесе жалбата си предъ халифа Харунъ-аль-Рашадъ. Той написа една молба и я поднесе на Повелителя на правовѣрните, който я прочете и заповѣда да повикатъ и двѣ страни за другия денъ.

А вечерта халифътъ, споредъ общая си, излѣзе на обиколка изъ града, придруженъ отъ великия везиръ Джрафъ и отъ Месруръ, началникъ на евнусите, — и тримата преоблечени като търговци. Като минаваха по една улица, тѣ чуха шумъ, побѣрзаха и пристигнаха до една врата; презъ нея се виждаше двъръ, въ който десетина деца играеха на месечина.

— Хайде да играемъ на кадия, извика едното отъ тѣхъ. Ще доведете предъ мене Али Ходжа и търговецъ, който му е открадналъ хиляда жълтици.

При тия думи, халифътъ си спомни за подадената до него жалба и се вслушаше.

Понеже дѣлото на Али Ходжа се бѣше разчуло изъ града, децата приеха съ радостъ предложението на другаря си: тѣ се споразумѣха кой каква роля ще играе и заседанието започна веднага.

Импровизираниятъ кадия взе думата и разпита сериозно момченцето, което представляваше тѣхните.

— Али Ходжа, каза той, какво искате отъ търговеца, който виждате тукъ?

Момченцето, следъ дълбокъ поклонъ, изложи работата точка по точка и заключи съ молбата да признаятъ искреността и правото му.

Тогава Кадията се обрна къмъ тоя, който играеше ролята на търговецъ и каза строго:

— Защо не връщаши на Али ходжа парите, които му принадлежатъ?

(Следва на IV срт.)